

شماره ۱۰۹۹۹۵/ت ۵۸۰۷۳ هـ

۱۴۰۲/۶/۲۲

وزارت کشور - وزارت امور خارجه - وزارت اطلاعات - وزارت راه و شهرسازی

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - سازمان مدیریت بحران کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۶/۱۲ به پیشنهاد سازمان مدیریت بحران کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای بندهای (ج)، (د) و (ژ) ماده (۹) قانون مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۹۸، آیین نامه جذب، هدایت و توزیع کمک های خارجی در مدیریت بحران را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه جذب، هدایت و توزیع کمک های خارجی در مدیریت بحران

ماده ۱- در این آییننامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

۱- سازمان: سازمان مدیریت بحران کشور.

۲- قانون: قانون مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۹۸.

۳- دستگاه های اجرایی: کلیه دستگاه های موضوع ماده (۲) قانون.

۴- سامانه جامع مدیریت خطر حوادث و سوانح: سامانه ای واحد و برخط که توسط سازمان به منظور مدیریت یکپارچه خطر حوادث و سوانح راه اندازی می شود.

۵ - فرمانده میدان: شخص حقیقی و دارای صلاحیت و توانمندیهای تخصصی لازم که به تشخیص فرمانده عملیات پاسخ به بحران، منصوب و در سطوح شهرستانی، استانی و ملی مسئولیت تخصصی عملیات فرماندهی، برنامه ریزی، ساماندهی، مدیریت و رهبری صحنه یا منطقه وقوع حادثه یا سانحه را در کلیه ابعاد پاسخ به شرایط اضطراری متناسب با نوع بحران بر عهده دارد.

۶ - جمعیت: جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- تمامی دستگاه های اجرایی در فرایند جذب، هدایت و توزیع کمک های خارجی در مراحل کاهش خطر، آمادگی و پاسخ و بازسازی و بازتوانی، با رعایت اصل هشتادم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مشمول این آیین نامه می باشند.

ماده ۳- سازمان پس از تعیین سطح سانحه و دریافت گزارش ارزیابی دستگاه های مسئول، در صورت دریافت پیشنهاد و یا تشخیص نیاز به کمک های خارجی، در اسرع وقت مراتب را حسب مورد از طریق وزارت امور خارجه و جمعیت، به سایر کشورها و سازمان های بینالمللی اعلام می نماید.

تبصره - در صورت نیاز به انجام ارزیابی مشترک حوادث و سوانح و استفاده از ظرفیت خارجی، سازمان با همکاری وزارت اطلاعات و وزارت امور خارجه اقدام می نماید.

ماده ۴- جمعیت حسب مورد با هماهنگی وزارت امور خارجه و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط و براساس تفاهم نامه های خود، نسبت به جذب کمک های خارجی اقدام می نماید.

ماده ۵- سازمان از طریق جمعیت و با همکاری اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور و وزارت امور خارجه، هماهنگی های لازم را با سازمان های خارجی و بین المللی برای بکارگیری کمک های نقدی و غیرنقدی خارجی در کشور به عمل آورد. چگونگی مصرف منابع نقدی خارجی اهدایی از طرف اهداکنندگان بر اساس نیت اهداکننده، با رعایت قوانین ذی ربط، توسط سازمان تعیین و به دستگاه های اجرایی ذیربط ابلاغ می گردد.

ماده ۶- سازمان با همکاری وزارت امور خارجه و حسب مورد جمعیت، با رعایت قوانین مربوط، ساز و کار لازم جهت همکاری مؤثر با سازمان ملل متحد به ویژه دفتر امور بشردوستانه این سازمان جهت استفاده از کمک های نقدی و غیرنقدی خارجی اهدایی به جمهوری اسلامی ایران را ایجاد می نماید.

ماده ۷- سازمان هواپیمایی کشوری موظف است بنابر اعلام نیاز سازمان و با هماهنگی مراجع ذیربط، نسبت به تعیین محل های فرود هواپیماهای حامل گروه های امدادی و کمک های خارجی و اعلام آسمان باز در سامانه (سیستم) فرودگاهی در دسترس، برای این هواپیماها اقدام نماید. این هواپیماها برای فرود، از پرداخت هزینه های خدمات ناوبری و فرودگاهی در فرودگاه های اعلام شده معاف می باشند.

تبصره - در صورت نیاز به استفاده از فرودگاه های اختصاصی دستگاه ها، سازمان هواپیمایی کشور موظف به ایجاد هماهنگی لازم می باشد.

ماده ۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است بنابر اعلام نیاز سازمان، ضمن هماهنگی با مراجع ذیربط، نسبت به اعلام بنادر در دسترس برای کشتی های حامل گروه های امدادی و کمک های خارجی اقدام نماید. این کشتی ها می توانند بدون رعایت نوبت در بنادر جمهوری اسلامی ایران پهلو گرفته و بدون پرداخت هزینه های مربوطه نسبت به تخلیه کالاهای خود اقدام کنند.

تبصره - در صورت نیاز به استفاده از بنادر و اسکله های اختصاصی دستگاه ها، سازمان بنادر و دریانوردی موظف به ایجاد هماهنگی لازم می باشد.

ماده ۹- سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای موظف است با همکاری گمرک

جمهوری اسلامی ایران و فرماندهی مرزبانی جمهوری اسلامی ایران و با هماهنگی دستگاه امنیتی ذی ربط، اقدامات لازم جهت عبور کامیون ها و بارکش (تریلی) های حامل کمک های خارجی که از مرزهای مشترک با کشورهای همسایه وارد خاک جمهوری اسلامی ایران می شوند را به صورت خارج از نوبت و بدون پرداخت هزینه از پایانه های مرزی زمینی کشور به عمل آورد.

ماده ۱۰- وزارت امور خارجه با همکاری وزارت اطلاعات حسب مورد پس از درخواست سازمان و یا جمعیت موظف است برای اعضای گروه های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات در شرایط اضطراری، به استثنای اتباع کشورهای که اتباع آن اجازه ورود به ایران را ندارند، در فرودگاه های ورودی یا در مکان وضعیت اضطراری، روادید ورود به کشور را صادر نماید.

تبصره ۱- داشتن مدارک مایهکوبی (واکسیناسیون) استاندارد و معتبر در مقابل بیماری هایی که احتمال شیوع آن ها در شرایط اضطراری وجود دارد، برای تمامی اعضای گروه های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات الزامی است. داشتن مدارک مایهکوبی (واکسیناسیون) برای سگ های زنده یاب الزامی است. نمایندگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان دامپزشکی کشور موظفند در مبادی ورودی و قبل از صدور روادید گروه ها، این مدارک را بررسی نموده و به وزارت امور خارجه و جمعیت گزارش نمایند.

تبصره ۲- در صورت شیوع بیماری های فراگیر در زمان شرایط اضطراری، رعایت رویه (پروتکل) های تعیین شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای کلیه اعضای گروه های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات و وسایل آنها الزامی است.

تبصره ۳- محدوده مجاز تردد اعضای گروه های خارجی در سطح کشور، در صورت لزوم و با اعلام دستگاه های اجرایی ذیربط توسط سازمان تعیین و در زمان صدور، در روادید آنها درج می گردد.

ماده ۱۱- فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به منظور تکمیل اطلاعات مربوط به ورود و خروج همه اعضای گروه های خارجی پاسخ به شرایط اضطراری، امکان برقراری ارتباط میان سامانه های تحت مدیریت خود با زیرسامانه های برخط ذیل سامانه جامع مدیریت خطر حوادث و سوانح را فراهم نماید. جمعیت با همکاری وزارت اطلاعات، وزارت امور خارجه، اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی وزارت کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند

اطلاعات ورود و خروج و تردد اشخاص یادشده و نیز اطلاعات مربوط به ابزار، ادوات، دستگاه های رادیویی و ارتباطاتی همراه و سگ های زنده یاب متعلق به آن ها را در زیرسامانه مزبور ثبت نماید و نسبت به ارائه گزارش دوره ای حسب درخواست سازمان اقدام نماید.

تبصره - کلیه دستگاه های اجرایی استفاده کننده از تجهیزات و ادوات موضوع این ماده مکلفند نسبت به ثبت ابزار و تجهیزات مذکور در زیرسامانه مربوط ذیل سامانه جامع مدیریت خطر حوادث و سوانح اقدام نمایند.

ماده ۱۲- تمامی اعضای گروه های خارجی حاضر در شرایط اضطراری که حرفه آن ها به نحوی است که بر حسب مقررات ملی باید مجوز اشتغال در ایران را کسب نمایند، با تشخیص فرمانده میدان و صرفاً در حوزه فعالیت امدادی از دریافت مجوز و تعرفه های مربوطه معاف می باشند.

تبصره - در صورت ضرورت استفاده از خدمات این افراد پس از دوره شرایط اضطراری، به تشخیص دستگاه مسئول، ادامه حضور آنها تابع قوانین و مقررات مرتبط در کشور خواهد بود.

ماده ۱۳- وسایل همراه گروه های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات که برای پاسخ به شرایط اضطراری با تأیید دستگاه اجرایی مسئول و یا فرمانده میدان وارد کشور می شوند از جمله سگ ها، وسایل و دستگاه های زنده یاب، هوشمان (ربات) ها و همچنین کلیه اقلام که در هر زمان و شرایطی از مبادی هوایی، دریایی و زمینی وارد کشور می شوند، نظیر دارو، مواد غذایی، تجهیزات و اقلام پزشکی، وسایل کلینیکی و بیمارستانی، آمبولانس، ماشین های سنگین آواربرداری، قایق های نجات برای حمل مجروح و مشابه آن از پرداخت حقوق ورودی، عوارض گمرکی و مالیات های مربوط معاف می باشند. برای اخذ مجوزهای لازم برای ترخیص محموله، ضمن رعایت مسائل امنیتی، باید حداکثر ظرف مدت یک هفته اقدام گردد.

تبصره ۱- ابزار و وسایل گروه های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات از جمله سگ ها و وسایل و دستگاه های زنده یاب، هوشمان (ربات) ها، وسایل درمانگاهی (کلینیکی) و بیمارستانی و آمبولانس و درمانگاه (کلینیک) ها و آزمایشگاه های سیار و سایر وسایلی که به هنگام ورود به کشور ثبت شده اند، می تواند بدون تشریفات گمرکی از کشور خارج شوند. در صورتی که این ابزار و وسایل به جمعیت یا دستگاه های اجرایی حسب مورد اهدا شوند، ارائه اسناد اهدای این ابزار در هنگام خروج گروه های امدادی ضروری است.

تبصره ۲- اقلام دارویی، تجهیزات، ملزومات و اقلام پزشکی باید جزو فهرست اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی کشور و منطبق بر استانداردهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند.

تبصره ۳- در موارد خاص که اقلام دارویی و تجهیزات پزشکی در فهرست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نباشد، اخذ تأییدیه و صدور مجوز ورود در کوتاه‌ترین زمان، که به هر صورت بیشتر از یک هفته نشود، صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۴- جمعیت از طریق دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) قانون، محل اسکان گروه‌های خارجی ارزیابی، جستجو و امداد و نجات در شرایط اضطراری بیمارستان‌ها و درمانگاه (کلینیک)‌های اهدایی و گروه‌های پزشکی و پرستار و انبارها را در مناسب‌ترین محل و تا حد امکان نزدیک به محل وضعیت اضطراری تهیه و تأمین می‌نماید و در صورت نیاز، تأمین مایحتاج عمومی نظیر آب، مواد خوراکی و بهداشتی این گروه‌ها را پشتیبانی خواهد کرد. گروه‌های خارجی باید پرچم کشور اعزام‌کننده، سازمان ملل متحد یا فدراسیون بین‌المللی جمعیت‌های صلیب سرخ و جمعیت را برای شناسایی بهتر در محل اسکان خود نصب نمایند. اعضای این گروه‌ها موظف هستند نشان، کارت، برچسب و الگوهای هویتی خود را همراه داشته باشند و بر روی وسایل خود نصب نمایند.

تبصره - فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی وزارت اطلاعات، امنیت حمل و نقل گروه‌های خارجی از مبادی ورودی تا محل آسیب دیده و بالعکس و همچنین رفت و آمدهای درون منطقه عملیاتی و امنیت محل اسکان گروه‌های خارجی را تأمین نماید. مسئولین امنیتی گروه‌های اعزامی خارجی موظفند در این زمینه با مسئولین امنیتی و انتظامی جمهوری اسلامی ایران همکاری کنند.

ماده ۱۵- جمعیت مسئول نظارت بر عملکرد تخصصی و فنی گروه‌های خارجی پاسخ به شرایط اضطراری بوده و موظف است هماهنگی لازم را برای اثربخشی اقدامات گروه‌های مذکور با سایر دستگاه‌های مسئول به عمل آورد. سازمان و جمعیت حسب مورد دستگاه‌های همکار گروه‌های خارجی را تعیین می‌کند و به همراه مختصات مکانی، شماره تماس تلفنی و رادیویی آنها به اطلاع مسئولین هماهنگی این گروه‌ها می‌رساند. گروه‌های خارجی اعزام شده نیز متقابلاً باید مختصات مکانی، شماره تماس و نحوه هماهنگی با خود را بلافاصله پس از ورود در اختیار سازمان قرار دهند.

تبصره - چنانچه گروه‌های کمک خارجی از نظامیان کشورهای کمک‌کننده باشند، مسئولیت پذیرش، همراهی و همکاری با آنان بر عهده ستاد کل نیروهای مسلح خواهد بود. دستورالعمل لازم در این خصوص ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری سازمان تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۶- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است از طریق سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی و جمعیت و با پشتیبانی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، ستادهای استانی و شهرستانی و نمایندگی سازمان ملل متحد در ایران، سازوکار لازم جهت زیرساخت فنی و ارتباطی که برای اجرای عملیات پاسخ گروه های خارجی ضروری می باشد را فراهم کند.

ماده ۱۷- سازمان با هماهنگی وزارت اطلاعات از طریق جمعیت و همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت امور خارجه، نیروی انسانی مورد نیاز برای همکاری با گروه های خارجی را از میان کارشناسان، داوطلبان، اعضای سازمان جوانان جمعیت، سازمان داوطلبان جمعیت، اعضای سازمان های مردمنهاد و نیروهای محلی تأمین نماید. این افراد به گروه های خارجی در فرآیند ارزیابی، جستجو و امداد و نجات در شرایط اضطراری و ارتباط زبانی و کلامی با افراد آسیب دیده و مسئولین محلی کمک می کنند.

ماده ۱۸- جمعیت با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه های اجرایی مسئول و با نظارت سازمان، مسئولیت دریافت و توزیع اقلام غیرنقدی خارجی همچون اقلام غذایی، دارویی، تجهیزات پزشکی و اقلام زیستی را بر عهده دارد و گزارش اقدامات انجام شده را به صورت دوره ای به سازمان ارسال می نماید.

تبصره - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با همکاری جمعیت، استانداردهای لازم برای دریافت کمک های غذایی، دارویی و تجهیزات پزشکی خارجی را تدوین و به جمعیت اعلام نماید. این استانداردها به نحو مقتضی توسط جمعیت به اطلاع نهادهای بینالمللی خواهد رسید.

ماده ۱۹- سازمان پس از دریافت گزارش های محلی از توزیع اقلام کمک های خارجی و گزارش های نظارت بر توزیع، در صورت صلاحدید و نیاز به مقادیر بیشتر کمک های غیرنقدی بین المللی، از طریق جمعیت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فهرست تدوین شده تکمیلی را اعلام می کند.

ماده ۲۰- سازمان با همکاری وزارت امور خارجه و حسب مورد سایر دستگاه های اجرایی و با رعایت ملاحظات امنیتی موظف است به منظور ایجاد شفافیت و استفاده بهینه از کمک های خارجی و ساماندهی طرح های اجرایی که در پاسخ به شرایط اضطراری و نیز در مراحل کاهش خطر و

بازسازی و بازتوانی جامعه آسیب دیده تعریف شده و به اجرا در می آیند و همچنین استانداردسازی گزارش همکاری های بین المللی، زیرسامانه ای برخط ذیل سامانه واحد مدیریت خطر حوادث و سوانح راه اندازی نماید. دستگاه های اجرایی حسب مورد نسبت به تکمیل اطلاعات مورد نیاز بر روی سامانه مذکور در خصوص استفاده از منابع مالی و اجرای طرح های خارجی اقدام خواهند نمود.

تبصره - این سامانه برای کلیه طرف های همکار در اجرای طرح ها به صورت برخط قابل استفاده بوده و به منظور حفظ امنیت آن، سطوح مختلف دسترسی برای مخاطبین در نظر گرفته می شود.

ماده ۲۱- سازمان با هماهنگی وزارت امور خارجه و سایر دستگاه های اجرایی، اقدامات لازم را برای استفاده مؤثر از منابع صندوق مرکزی پاسخ اضطراری سازمان ملل، منابع مالی و توسعه ای آژانس های این سازمان حسب مورد در مراحل کاهش خطر و بازسازی و بازتوانی جامعه آسیب دیده به عمل می‌آورد.

تبصره ۱- سازمان با همکاری وزارت امور خارجه، به منظور توان افزایشی جامعه آسیب دیده و افزایش تاب آوری به ویژه در مرحله کاهش خطر، آن دسته از دستگاه های اجرایی را که در اجرای طرح های جامعه محور با رویکرد مشارکتی و همکاری بین بخشی فعالیت می کنند، برای جذب کمک های خارجی سازماندهی مینماید.

تبصره ۲- سازمان با همکاری دستگاه های اجرایی مسئول نسبت به فراهم آوردن تسهیلات اداری، پشتیبانی و معافیت مالیاتی برای طرح (پروژه) های کمک های خارجی در زمینه توانبخشی و بازسازی اقدام مینماید.

ماده ۲۲- به منظور افزایش ظرفیت و بالا بردن توان اجرایی دستگاه های اجرایی در چهارچوب مسئولیت های خود، در مواردی غیر از شرایط اضطراری که کمک های خارجی به صورت داوطلبانه به کشور ارائه می شود و همچنین در مواردی که گروه های کارشناسی و آموزشی واحد مشترک زیست محیطی سازمان ملل متحد قصد ارائه خدمات و کمک در مورد کاهش مخاطرات محیط زیستی و کاهش خطر حمل مواد خطرناک را دارند، این کمک ها نیز از معافیت گمرکی مربوط به اقلام بشردوستانه و تسهیلات مندرج در ماده (۱۳) این آیین نامه برخوردار خواهند بود.

ماده ۲۳- سازمان با هماهنگی وزارت امور خارجه و سایر دستگاه های اجرایی استفاده کننده از

کمک های خارجی، گزارش نهایی مربوط به استفاده از این کمک ها در مراحل کاهش خطر، آمادگی و پاسخ و بازسازی و بازتوانی را به صورت مرحله ای تهیه و پس از ثبت در سامانه موضوع ماده (۲۰) این آیین نامه به ستاد ملی پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران، موضوع ماده (۱۰) قانون، ارائه نماید. سازمان با همکاری جمعیت و با هماهنگی وزارت امور خارجه چگونگی انتشار و به اشتراک گذاری گزارش با جامعه بین الملل را با رعایت ملاحظات امنیتی تعیین می کند.

ماده ۲۴- سازمان با همکاری دستگاه های مسئول و گروه های خارجی نسبت به تهیه برنامه خروج و ارائه به فرماندهی عملیات پاسخ به بحران مطابق موضوع ماده (۱۱) قانون اقدام می نماید.

ماده ۲۵- سازمان مکلف است با همکاری وزارت امور خارجه و جمعیت، چهارچوب های لازم جهت انجام همکاری های بین المللی و منطقه ای در زمینه جذب کمک های خارجی برای مدیریت بحران از جمله، امضای تفاهم نامه های دو یا چند جانبه را شناسایی و طراحی نموده و پیشنهاد لازم را به مراجع قانونی ذی ربط ارائه نماید.

ماده ۲۶- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه بر عهده سازمان می باشد. نظارت تخصصی و فنی سازمان نافه نظارت سایر دستگاه های نظارتی کشور نیست.

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر